

ÖZGÜRLÜK, DEMOKRASİ VE BARIŞ İÇİN HAYIR!

Türkiye 35 yıldır 12 Eylül Cuntası'nın baskı koşullarında halka dayattığı, saygın hukukçuların "polis tüzüğü" olarak niteledikleri 1982 Anayasası ile yönetiliyor.

Cunta'nın ardından gelen sözde sivil hükümetler ise, ondan şikayetçi olsalar bile, yeni, çağdaş, demokratik bir anayasa yapmak için çaba göstermediler; işlerine gelen bazı değişikliklerle yetindiler ve bu yamalı bohça ile, yine ona göre şekillenmiş anti demokratik Siyasi Partiler ve Seçim Yasası ile ülkeyi yönetmeyi tercih ettiler.

Şu anda AKP ve MHP'nin ortak inisiyatifiyle getirilen ve başkanlık sistemi oluşturmaya yönelik Anayasa değişikliği de durumu değiştirmiyor. 12 Eylül Anayasası'nın özü ve ruhu, değişmeyen dibacesinde ve ilk dört maddesi başta olmak üzere, öteki maddelerinde sürüyor.

Türkiye'nin anayasa ile ilgili esas sorunu, parlamenter sistem mi, başkanlık sistemi mi değildir. Bir ülke parlamenter sistemle de, başkanlık sistemi ile de demokratik olabilir. Önemli olan gerçekten demokratik olmaktır.

Bugüne kadar geçerli olan ve ana muhalefet partisi CHP'nin, Kemalist kesimin sımsıkı yapıştığı sözde parlamenter sistem iğreti idi. Kürt halkı temel hak ve özgürlüklerinden yoksundu. Hak ve özgürlük istediği zamanlar acımasızca ezildi. Bugün de durum değişmiş değil.

Bu ülkede inanç, düşünce, basın özgürlükleri dahil, temel hak ve özgürlükler hiçbir dönemde, gerçek anlamda, çağdaş standartlarda geçerli olmadılar. Türkiye hiçbir dönemde laik bir ülke olmadı ve bugün de değildir. Geniş Alevi kitlelerinin bir türlü karşılanmayan haklı talepleri, süregelen zorunlu din dersleri ve belli bir mezhebe hizmet eden devasa Diyanet İşleri Teşkilatı'nın durumu bunun somut örneğidir.

Türkiye dün demokratik değildi ve şu anda getirilmek istenen başkanlık sistemine yönelik değişiklikle de demokratik olmayacaktır.

Söz konusu değişiklik paketi 12 Eylül Anayasasını ortadan kaldırmıyor. Başta Kürt sorunu olmak üzere Türkiye'nin yüz yüze olduğu sorunların çözümüne elverecek, zemin oluşturacak hiçbir değişiklik içermiyor. Yapılmak istenenler ise hükümet sözcülerinin iddia ettiği gibi ileriye doğru bir değişim değildir.

Aksine söz konusu değişikliklerle, demokratik bir sistemin olmazsa olmazı olan güçler ayrılığı

ortadan kaldırılıyor, yürütme gücünün yanı sıra, yasama ve yargı gücü büyük ölçüde tek elde, aynı zamanda parti başkanı olan cumhurbaşkanında toplanıyor ve böylece tek adam rejimi yaratılıyor.

2010'da halk oyuna sunulan değişiklik paketi, mevcut anayasayı ortadan kaldırmaya bile, olumlu yönde, örneğin sivil siyaset üzerinde askeri-bürokratik vesayeti kaldırmaya, siyasi partilerin kapanmasını zorlaştırmaya ve 12 Eylül darbecilerinden hesap sormaya yönelik hükümler taşıyordu. AKP hükümetinin reformcu dönemine, çözüm ve barış süreci aşamasına da denk düştüğü için, diğer ilerici, demokratik çevrelerle birlikte, biz HAK-PAR da bu değişiklik paketine, "yetmez ama evet" demiştik.

Oysa bugün durum çok farklı. AKP, 2010'da ele geçirdiği fırsatı, geniş kitle desteğini, demokrasinin sınırlarını genişletme, sorun çözme, böylece ülkeye barış getirme yönünde kullanmadı, bunun için gerekli adımları atmadı; kendi tutucu, hayalci gündemini ülke gündeminin önüne koydu. Bu nedenle çözüm ve barış süreci tıkandı, ülke Suriye'de bir batağa saplandı, terör dallanarak ülkedeki gerilimi ve kaosu derinleştirdi.

Sonuç olarak getirilen son anayasa değişikliği sorun çözücü ve demokratik yönde bir değişim değil, tam tersine yeni sorunlara yol açacak, ülkede gerginliği ve kaosu büyütecek türdendir. Bir kez daha vurguluyoruz ki ülkeye gerekli olan, 12 Eylül Cuntası'nın darbe anayasasını çöplüğe atacak çağdaş, demokratik bir anayasadır.

Bu anayasa ülkenin çok uluslu, çok dilli, çok inançlı etnik ve kültürel yapısına uygun yeni bir yapılanma sağlamaya uygun bir zemin oluşturmalıdır. Ademi merkezîyetçi olmalıdır. Öyle ki Kürt sorunu eşitlik temelinde, federal biçimde çözülsün, Kürt dili ilkokuldan üniversiteye kadar eğitim dili ve resmi dil olsun. Farklı dil ve kültürlerle sahip Arap, Laz, Çerkez gibi diğer gruplar da böylesine çoğulcu bir yapıda kültürel haklarını özgürce kullanabilsinler.

Öyle bir anayasa yapılmalı ki, inanç özgürlüğü üzerindeki baskı ve ayırım politikası son bulsun, başta geniş Alevi kitlesi olmak üzere, farklı inançlardan tüm yurttaşlar inanç özgürlüğünü eşit biçimde yaşayabilsinler. Diğer bir deyişle gerçek laiklik olsun.

Öyle bir anayasa yapılmalı ki, kadın hakları, çalışanların hakları ve sosyal haklar, düşünce, basın ve örgütlenme özgürlüğü gibi tüm temel özgürlükler, AB standartlarında güvenceye kavuşsun.

Tüm bu nedenlerle HAK-PAR olarak 16 Nisan'da hayır diyeceğiz.

Bu hem sürdürülmekte ısrar edilen 12 Eylül anayasasına hayırdır, hem de mevcut durumu daha da kötüleştirecek olan son değişiklik teklifine hayırdır.

Bu, söz konusu anayasa ile birlikte, ona göre şekillenmiş, antidemokratik Siyasi Partiler ve Seçim Yasalarına, bir bütün olarak antidemokratik sisteme hayırdır.

Biz gerçek anlamda çağdaş, demokratik, sorun çözmeye elverişli bir anayasa için; Özgürlük, demokrasi ve barış için mücadelemizi sürdüreceğiz.

HAK VE ÖZGÜRLÜKLER PARTİSİ
PARTİ MECLİSİ
18.02.2017